

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2021-04-07
Besvaras senast
2021-04-14 kl. 12.00

Till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:2446 Tortyren av politiska fångar i Belarus

Trots ihärdiga försök från regimen i Belarus att låtsas som om det numera är lugnt i landet pågår fortfarande omfattande folkliga protester. Människorna vägrar att acceptera förtrycket och förkastar diktatorns försök att legitimera regimen kontroll över landet. Verkligheten talar således sitt tydliga språk när regimen bara i mars grep över 1 100 människor och dömde 395 människor.

Den 5 april släpptes Ihar Barysau efter ett 15 dagar långt fängelsestraff i Belarus. Barysau är ordförande för landets socialdemokratiska parti och hade dömts för "ohörsamhet mot tjänsteman", eller i grund och botten för att vara oppositionell gentemot diktator Aleksandr Lukasjenko. Att en fängelsevistelse inte är trevlig är en sak, men det här var allt annat än vad man kunde förvänta sig.

Barysau har själv berättat om det som skett och om sin tid som politisk fånge:

”Söndagen den 21 mars åkte jag hemifrån med min dotter och fru. Vi skulle åka till Dana Mall, vi bor i närheten. Jag satte mig bakom ratten, på Parnikovajagatan blev vi tvingade att köra in till väggkanten, av en minibuss som prejade oss. Framför körde en vägsassistansbil, så vi var instängda.

Minibussens dörrar öppnas, okända personer kom fram till bilen, knackade på glaset och drog i handtagen. Jag öppnade fönstret och frågade: vad behöver du? De säger till mig att stänga av bilen och stiga ur. De kommer inte med någon förklaring. Jag sattes i en minibuss och de körde iväg. Min fru och vår dotter övergavs faktiskt mitt i gatan.

De körde ut mig i skogen, och där började de diskutera vad de skulle göra och de frågade slutligen om min fru hade rätt. Ingen presenterade sig, de filmade mig hela tiden med en mobiltelefon. De frågade vem jag var, om jag hade ett pass. Efter konsultation med någon via radio förde de mig till Partizanskijdistriktets polisstation.

På stationen spelade de dumma: de hade ingen aning om varför de gripit mig, varför, eller vem jag är. De satte mig i en bur i tre timmar, inte heller nu förklarade de varför. Efter en stund kom en löjtnant Karpenko och presenterade det administrativa ärendet för mig. Enligt henne greps jag nära Partizanskijs inrikesavdelning, och jag ska ha vägrat att inte följa polisernas instruktioner,

jag ska ha hållit mig fast i sätet och vägrat lämna bilen. Anledningen till gripandet, sade de, var att de ville kontrollera min identitet.

Därefter fördes jag till häktet på Akrestinagatan. Där fick jag sitta i en cell som var avsedd för fem personer tillsammans med 12 andra, sju som anklagades för vanliga brott och fem politiska. De berättade ett anekdotiskt fall om hur tre vanliga förbrytare gjorde uppror över villkoren i häktet. Som straff fördes de till en cell för politiska fångar, där de stod i dörren i 20 minuter och sedan bönade och bad om att få byta tillbaka. Vakten : 'Jaså, gillar du inte villkoren?' Eller en annan anekdot: tre hemlösa placeras i en cell och kommenterar: 'Fan också, vi har hamnat med de politiska.'

Naturligtvis fanns det inga madrasser, ingen ventilation. Jag stannade där en dag innan rättegången. När jag dömts till 15 dagar överfördes jag till en annan byggnad. Där har de en egen metod: alla utsätts för klorförgiftning. Varje morgon slängde de undan alla grejor, hällde sedan en hink med blekmedel över golvet och gick omedelbart därifrån. En kille som suttit där länge sa att detta händer varje dag. Du bör då snabbt andas genom någon trasa eller T-shirt. Efteråt har alla huvudvärk, eftersom det helt enkelt är outhärdligt.

Jag fick veta av några killar som suttit tillsammans med (det borgerliga partiet) UCP: s ordförande Nikolai Kozlov, under vilka förhållanden han hålls. Han kastades i en straffcell på 2x3 m med sex personer i, golvet är kallt, de kastade också in en hemlös där. Om de använde en hink klor i vår cell, så använde de två i Kozlovs cell. Jag såg killarna från den cellen, de hade brännskador i ansiktet, helt uppsvullna. De såg bokstavligen inte ljuset, allt är väldigt tufft.

Sedan fördes jag till Zjodino, där jag satt i en cell med tio platser, jag var den tionde. Alla var politiska, hög nivå: tre hade magisterexamen, sex personer i cellen talade flytande engelska.

En i cellen var en hemlös person som satt för att ha ropat 'Länge leve Vitryssland!' vid Mogilevskaja-stationen.

Först var allt bra, vakterna markerade: om du gör som vi säger så stör vi dig inte. De sa till om att man inte fick sitta i våningssängen under dagen, att tända ljuset i rätt tid, att inte bråka med dem. Efter den 26 mars förändrades detta. Till vår cell kom först en, sedan flera ytterligare fångar. Till slut satt där femton personer för tio platser. Några av killarna sov direkt på golvet. Först hade vi

madrasser och linne, vi fick läsa böcker, fick promenera i rastgården och duscha.

En av vakterna skrek: varför trycker du på knappen, vi har inte tid, det finns 400 här, vi klarar det inte. Middagen räckte inte: för 15 personer fick vi fem fiskar, en gryta och två koppar te. Hur skulle det kunna räcka till alla? Bättre då ingen mat alls. Nästa dag skrev hela cellen 40 klagomål till webbplatsens chef. Han gick i taket, kom rusande, och skrek att han skulle placera fler i cellen. De hävdade att madrasserna låg fel, nästa dag tog de bort alla madrasser, och hotade att de skulle stoppa alla paket som folk fått utifrån. Chefen gav order om att alla matvaror med kött i som folk hade skulle slängas, eftersom de blev dåliga fort och alla torkade frukter och nötter måste ätas upp innan den 4 april. Det som inte var uppätet då skulle slängas. I söndags genomförde de en stor genomsökning av cellen och letade efter nötter, te, allt möjligt.

Efter den 27 mars tog de bort alla anteckningsböcker, böcker och pennor. Till slut var cellen helt tom. Fredagen den 2 april blev en del slagna under morgoninspektionen - troligen av upploppspoliser. En kille från cellen blev så misshandlad att han inte kunde stå. Om du frågar efter läkarvård blir du absolut ignorerad. Den hemlösa mannen Sasha från 'Mogilevskaja' var i en hungerstrejkade i en och en halv dag för att få träffa en läkare.

Högtalarna spelar ständigt 'Lyssna på lillefar' och hela jordbrukslagen, så huvudet spricker. Man får sova med ljuset tänd. Ständiga nattliga upprop - ibland flera gånger. Det psykiska och fysiska trycket var konstant - det är tortyr.

När jag var där träffade jag Urbanovich från Ungdomsfronten. Han sa: jag hann bara läsa om att du gripits, så tog de mig också.

När jag lämnade cellen gjorde de en fullständig genomsökning igen och tog alla mina anteckningar. Jag förstår fortfarande inte varför jag satt där i 15 dagar.”

Mot bakgrund av detta vill jag fråga utrikesminister Ann Linde:

Vad gör ministern för att få diktaturen i Belarus att släppa politiska fångar samt upphöra med tortyr i sina fängelser?

.....
Markus Wiechel (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren